

5. Zaval'ko, G. A. (2011), *Filosofskie problemy estetiki* [Philosophical problems of aesthetics], Moscow, Librokom. (in Russian).
6. Kosikov, G. (1987), *Zarubezhnaya estetika i teoriya literatury XIX–XX vv.: traktaty, stat'i, esse* [Foreign aesthetics and theory of literature of XIX – XX centuries: treatises, articles and essays], Moscow, MGU. (in Russian).
7. Ingarden, R. (1962), *Issledovaniya po estetike* [Researches on aesthetics], Moscow, Izdatel'stvo inostrannoy literatury. (in Russian).
8. Kremlev, Ju. (1972), *Ocherki po estetike muzyki* [Essays on the aesthetics on music], Moscow, Sovetskiy kompozitor. (in Russian).
9. Losev, A. (1976), *Problema simvola i realisticheskoe iskusstvo* [The problem of symbol and realistic art], Moscow, Iskusstvo. (in Russian).
10. Il'ich, A., Fedoseev, P., Kovalev, S. and Panov, V. (1983), *Filosofskiy entsiklopedicheskiy slovar'* [Philosophical Encyclopedic Dictionary], Moscow, Sovetskaya entsiklopediya. (in Russian).
11. Chekan, Yu. (2009), *Intonatsiyni obraz svitu: monohrafiia* [Intonational image of the world: monograph], Kyiv, Logos. (in Ukrainain).

УДК 78.2ІБ 78.2У

Ван І

ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНСЬКИХ ПЕДАГОГІВ АКАДЕМІЧНОГО СПІВУ В КИТАЇ НА ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ

У статті на основі опублікованих джерел і власного інтерв'ювання досліджено приклади виконавської та методично-педагогічної діяльності окремих українських співаків у Китаї протягом останніх років. Розглянуто аспекти діяльності у Китаї О. Жаровської, Г. Усової та І. Красилюї. Охарактеризовано репертуар їх концертних програм і зміст педагогічної діяльності.

Ключові слова: українсько-китайські культурні взаємини, педагогічна діяльність, концерти, репертуар.

Ван ІІ

ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ УКРАИНСКИХ ПЕДАГОГОВ АКАДЕМИЧЕСКОГО ПЕНИЯ В КИТАЕ В НАЧАЛЕ ХХІ ВЕКА

В статье на основе опубликованных источников и личного интервьюирования исследованы примеры исполнительской и методико-педагогической деятельности отдельных украинских певцов в Китае в последние годы. Рассмотрены аспекты деятельности в Китае О. Жаровской, А. Усовой и И. Красилюной. Охарактеризовано репертуар их концертных программ и содержание педагогической деятельности.

Ключевые слова: украинско-китайские культурные отношения, педагогическая деятельность, концерты, репертуар.

Van I

ACTIVITIES OF UKRAINIAN ACADEMIC SINGING TEACHERS IN CHINA IN THE EARLY TWENTY FIRST CENTURY

After creating PRC a period of cooperation of representatives of Ukrainian vocal art in China has begun, which activated cultural processes between Ukraine and China. First important example of the official art contacts of chinese singers with Ukrainian academic vocal school is binded with

concert and methodic activity of Borys Gmyrya. On the modern period, in accordance with the Program of strategic partnership relations development between Ukraine and China, that process has rapidly activated. As an example of the last years in the article is being researched an activity of the senior teacher of the solo singing chair of Lviv M. Lyssenko national musical academy – Olga Garovska, which was invited to work in China due to the Agreement “About cooperation LNMA by M. Lysenko and musical institute of Pedagogical university Leshan, (Sichuan province, 2001). It was researched that O. Garovska has a vocal class for the students of Leshan pedagogical institute. Learning program has included the compositions of Italian composers and popular Italian and Chinese songs. It was discovered that the best success of Garovska in Leshan was binded with her classes students performing of some scenes from the opera “Lover drink” Donizetti and with her participation in the jury at the young urban performers contest. In China Garovska has paid a lot of time to the Chinese tradition and culture studying, she has learned exercises of Chinese breathing gymnastic “zy-gan” for breathing strengthening and elastic ties, she has understood the features of the Chinese aims in singing art, who takes priority not for technical skills but for searching and developing of the individual tone of the voice. She has learned the Chinese notes grammar – “simplified system of noting”, which differs by its numbers in the musician toning.

It was researched and example of activity of the senior teacher of the academic singing chair of Donetsk S. Prokofiev state musical academy – Ganna Usova in the university Chgan Tszya Dze (Chunan town), which is the refugee from Donetsk, which clearly shows a support by China for Ukraine and its separate citizens.

A beginning of XXI c. was marked by activization of concert activity by Ukrainian singers. In this context the concert and pedagogic activity of the soloist of Odessa national academic theater of opera and ballet Iryna Krasylina, which took place in November 2009, becomes as a first example of the common concerts of Ukrainian scened and Chinese opera singers. It was found that the art relations Krasylina and Lyu Bintszyan.

The concerts of Krasylina with participation of Lyu Bintszyan has took place in Tayan culture House, in Shandun Big theater in Tszynan, in the Hall of Central conservatory in Pekin. Totally 6 concerts was done, where the audience could listen to romances by Chaikovsky and the scenes from the opera “Evgeniy Onegin”.

It was analyzed the aspects of their activity, repertoire of the concert programs, context of the master classes, also was founded some separate brilliant pupils. It was shown, that these examples confirms the deepening on the modern phase of friendly relations of Chinese and Ukrainian peoples and enrichment of its cultural potential in accordance with confirmed state programs.

Key words: *Ukrainian-chinese cultural relations, educational activities, concerts, repertoire.*

Аналіз педагогічної та концертно-виконавської діяльності українських співаків у Китаї на початку ХХІ ст. дав змогу виявити приклади її значної активізації. Потреба Китаю у високопрофесійних кадрах і прийняття різноманітних державних та міжінституціональних Угод про партнерство відкрили для українських фахівців великі можливості для співпраці. Широке розгортання педагогічної і виконавської діяльності, активізація проведення майстер-класів та відкритих уроків українських співаків у Китаї на початку століття викликали потребу дослідження їх роботи.

Панорамних праць із даної проблематики в українському музикознавстві поки ще нема. Окремим аспектам діяльності українських педагогів академічного співу в Китаї присвячені опубліковані інтерв'ю у періодичних виданнях України [5], відгуки на концерти в періодичних виданнях Китаю [4] і матеріали результатів власного інтерв'ювання розглянутих у статті особистостей [1]. Допомогли й матеріали архіву Львівської національної музичної академії ім. М. В. Лисенка [3] та Інтернет-ресурси [2].

Мета статті – дослідити аспекти діяльності українських педагогів академічного вокалу Ольги Жаровської (Львів), Ганни Усової (Донецьк) та Ірини Красиліної (Одеса), які працювали в Китаї на початку ХХІ століття.

Відомо, як тісно об'єднують людей зв'язки у галузі культури, освіти і молодіжної політики, котрі стають запорукою збереження дружніх відносин і збагачення культурного й освітнього потенціалу держав.

Від часу утворення Китайської Народної Республіки в Китаї розпочавсь яскравий та плідний період співпраці представників українського вокального мистецтва з китайськими студентами, виконавцями та педагогами. Ця співпраця, яка розпочала культуротворчі процеси між Україною і Китаєм, пов'язана з концертною та методичною діяльністю Бориса Гмирі ще в середині ХХ ст. В історії розвитку китайської вокальної педагогіки та виконавства діяльність Б. Гмирі стала першим значним прикладом офіційних творчих контактів китайських співаків з представниками української академічної вокальної школи, що відбулися на державному рівні згідно з Програмою розвитку відносин стратегічного партнерства між Україною та Китаєм.

Наприкінці ХХ ст. одна з найяскравіших сторінок цієї співпраці була пов'язана з педагогічною і суспільно-музичною діяльністю доцента Одеської національної музичної академії імені А. Нежданової Ельвіри Летягіної. Від згаданого періоду в навчальних музичних закладах Китаю працювали багато інших педагогів. Їх діяльність має важливе значення для розвитку в цій країні досягнень української вокальної школи. Діяльність українських педагогів сольного співу в Китаї важлива і приклад приєднання України до культурного життя Азіатського регіону в рамках документів, прийнятих з метою сприяння зміцненню стабільних відносин дружби і взаємовигідної співпраці.

В українському музикознавстві окремі сфери діяльності співаків другої половини ХХ ст. Б. Гмирі та Е. Летягіної в Китаї частково досліджені в опублікованих Ганною Принц “Щоденниках” Бориса Гмирі (2010), які опублікувала Ганна Принц та в збірці “Одеська консерваторія. Славетні імена, нові сторінки” (1998). Діяльність українських педагогів академічного вокалу на початку ХХІ ст. до цього часу ніхто не висвітлював.

Як приклади останніх років розглянута діяльність старшого викладача кафедри сольного співу Львівської національної музичної академії ім. М. Лисенка Ольги Жаровської та старшого викладача кафедри академічного співу Донецької державної музичної академії імені С. Прокоф'єва Ганни Усової.

Ольга Жаровська (народилася у 1972 р.) навчалася на кафедрі сольного співу львівської консерваторії в класі професора Марії Байко. Після закінчення навчання працювала солісткою оперної студії консерваторії. З урахуванням того, що вона добре володіє фортепіано, їй було запропоновано працювати також концертмейстером-ілюстратором на кафедрі хорового диригування.

Упродовж 2003–2006 років Ользі Жаровській пощастило працювати у кількох містах Китаю: в Шанхаї (мегаполіс, віддавна відомий як один з найбільших центрів розселення українців), у Нінбо (провінція Чжецзян, у музичному світі відоме як місто проведення одного з найбільших в Китаї та в Азії Міжнародного музичного конкурсу) і в Усі (міська округа провінції Цзяньсу). За час свого перебування в цих містах О. Жаровська багато концертувала. Проживаючи в готелях, вона орендувала у них невеличкі концертні зали, в яких організувала заняття хору і приватні класи академічного співу для китайської молоді. На заняттях з учнями сама виконувала роль концертмейстера. За два роки роботи досконало опанувала китайську мову.

Від 2002 р. у Китаї регулярно проводять урочистості, присвячені відзначенню роковин видатного українського поета Тараса Шевченка. Один з таких концертів відбувся у Шанхаї 2003 року в Українському посольстві. Ольга Жаровська взяла в ньому найактивнішу участь, виконавши велику сольну програму на слова поета з творів українських композиторів. У репертуарі її концерту були романси “Ой одна я одна”, “Ой маю, маю я оченята” М. Лисенка, “Як би мені, мамо, намисто” В. Заремби, “Наша дума, наша пісня” і “Сон” (На панщині пшеницю жала) Б. Фільц, “На городі коло броду” Я. Лопатинського, а також арію Катерини “Проклятий час” з однойменної опери М. Аркаса. Одна з китайських учениць О. Жаровської виконала романс з бездоганною вимовою М. Лисенка “У гаю гаю, вітру немає”.

Успішно виступивши в концерті, Ольга Жаровська отримала запрошення упродовж 2004–2005 навчального року працювати у Вищому професійному коледжі міста Усі.

Мальовниче місто на березі річки Янцзи відоме одним з найбільших в азіатських країнах оперних театрів Wuxi Grand Theatre, площа якого – 70 000 кв. м. У своєму класі в коледжі О. Жаровська мала кількох студентів і одночасно виступала в концертах із сольними програмами.

Повернувшись до Львова, співачка продовжила роботу солістки оперної студії та концертмейстера Львівської національної музичної академії ім. М. Лисенка [3, с. 57].

У 2011 р. Львівську національну музичну академію ім. М. Лисенка відвідав ректор музичного інституту Педагогічного університету міста Лешан пан Гуан Цзивень. Спільно з проректором з міжнародних зв'язків Остапом Майчиком 24 травня 2011 року було підписано угоду “Про співпрацю ЛНМА ім. М. Лисенка та музичним інститутом Педагогічного університету міста Лешан” (провінція Сичуань) [2].

У даному документі затверджені основні положення про подальшу співпрацю львівського та лешанського навчальних закладів: про організацію спільного навчального процесу для отримання студентами кваліфікаційних рівнів “бакалавр”, “магістр” і “аспірант”, про запрошення для участі в Міжнародному музичному конкурсі імені Ф. К. Моцарта у Львові студентів та педагогів міста Лешан.

Особливо важливим у даній Угоді став параграф щодо домовленості про запрошення на роботу педагогів ЛНМА ім. М. Лисенка зі спеціалізації “фортепіано” та “вокал” для поглиблення вивчення у Лешанському Музичному інституті європейської музичної системи навчання [2].

На підставі цієї угоди Ольга Жаровська у 2012–2013 навчальному році була запрошена на роботу в м. Лешан, де вела клас вокалу. Викладати фортепіано цього року разом з нею було відряджено концертмейстера Наталю Мартинову.

За час праці в Лешанському Музичному інституті у класі О. Жаровської навчалось 95 студентів, з якими вона періодично проводила відкриті уроки. Одним з найяскравіших її учнів став Хао Цьан (баритон). Навчальну програму Хао Цьана склали твори італійських композиторів: романс Неморіно “Una furtiva lagrime” (Сьоза), арія Делькорре “Come Paride vezzoso” (“Як милий Париж”) з опери “Любовний напій” Г. Доницетті та популярні італійські пісні, серед яких “O Sile mio”, “Santa Lucia”, “Ci sera”. Робота над виконанням цих творів зі студентом Хао Цьань складала програмою відкритих уроків, які О. Жаровська проводила в інституті. На відкритих уроках були присутні педагоги вокального відділення.

Упродовж 2013/2014 навчального року О. Жаровська організувала кілька концертів своїх учнів, на яких були представлені твори “Ave Maria” А. Скарлатті, арія Лауретти “O mio babbino” (“О мій любий”) з опери “Джанні Скіккі” Дж. Пуччіні, “Se tu m’ami” (“Якщо любиш”) Дж.Б. Перголезі, арія “Я був щасливий” з опери “Олімпіада” А. Вівальді, арії Керубіно, Барбарини і графа Альмавіви з опери В.-А. Моцарта “Весілля Фігаро”. Крім цих творів О. Жаровська, котра, як ми вже зазначили, добре володіла китайською мовою, змогла розуміти зі студентами й популярні китайські пісні. На концертах у виконанні її учнів з великим успіхом звучали найулюбленіші у Китаї пісні “Я люблю тебе, Китай” композитора Чжен Цю Фена (*Zheng Qiufeng*) і “Не питай мене, звідки я, мій дім далеко” Сянь Мао (*Xian Mao*).

Найбільший успіх О. Жаровської у Лешані пов'язаний з тим, що студенти її класу поставили окремі сцени з опери “Любовний напій” Г. Доницетті, які вона представила в кінці навчального року як екзаменаційну програму.

Окрім педагогічної, методичної і виконавської діяльності в Лешані О. Жаровська двічі працювала в журі на конкурсі молодих виконавців міста. На одному з цих змагань її студент Чень Чжи став переможцем і зайняв перше місце (партію концертмейстера на конкурсі виконувала О. Жаровська).

До того ж, співачка систематично проводила уроки співу і з педагогами інституту. Такі відкриті уроки та індивідуальні заняття керівництво Музичного інституту зараховувало їй як навчання на курсах підвищення кваліфікації.

Час свого перебування в Китаї О. Жаровська згадує як добру практику в удосконаленні власної професійної майстерності, а також із почуттям захоплення працездатністю, відкритістю

і разом з тим – надзвичайною наполегливістю китайців у досягненні мети, їх умінням навчатись та використовувати у своїх інтересах будь-які знання [1].

Також багато часу О. Жаровська приділяла вивченню традицій і культури Китаю. Постійно працювала над удосконаленням технічних прийомів вокалізації, вивчала вправи для зміцнення дихання й еластичності зв'язок. Для цього засвоїла китайську дихальну гімнастику “ци-гань” та ознайомила з прийомами кунг-фу – мистецтвом оволодіння своєю енергією і тілом, які дають змогу шліфувати майстерність у різних сферах діяльності людини, навіть у заняттях вокалом. Пізнала особливості цілей китайців у оволодінні мистецтвом співу, для яких пріоритетні не оволодіння технічними навичками, а пошук і робота над індивідуальністю тембру свого голосу. Вивчала китайську нотну грамоту – “спрощену систему запису”, що відрізняється цифровою системою музичної нотації, коли музичний текст записують за допомогою цифр, крапок й інших знаків (таку систему почали використовувати в Китаї від XI ст.).

Результатом праці О. Жаровської стало також прийняття кількох учнів з її класу на вокальний факультет Львівської національної музичної академії ім. М. Лисенка, які побажали продовжити свою професійну освіту в Україні.

Від грудня 2014 р. у Китаї працює Ганна Усова – старший викладач кафедри академічного співу Донецької державної музичної академії ім. С. Прокоф'єва.

Ганна Усова – першокласний педагог. За роки роботи на кафедрі вона випустила понад 40 студентів, які стали солістами різних музичних колективів України. В її класі навчалося багато студентів із Китаю, з якими вона показувала відмінні результати. Серед її кращих учениць – Чень Цзюнь Цзюнь, яка нині навчається в аспірантурі ЛНМА ім. М. Лисенка.

Ім'я Г. Усової добре відоме в Україні: вона – лауреат міжнародних конкурсів імені А. Солов'яненка (2000), С. Прокоф'єва (2000), Music World (2004, Італія) та інших. Від 2001 р. Г. Усова працювала провідною солісткою Національного Донецького академічного театру ім. А. Солов'яненка і за роки своєї праці створила понад 50 образів. Її репертуар становлять численні романси та пісні, з якими вона щорічно виступала у Донецьку на концертах “Вечори романсу”. Від 2008 р. співачка працювала провідним педагогом співу в Дитячій школі вокального мистецтва міста. Від 2004 р. була постійним членом журі Регіонального конкурсу-фестивалю української пісні “Дзвінки голоси України” та Відкритого православного фестивалю “Іскра Божя”.

Наприкінці 2014 р. у зв'язку з неможливістю через військові події у Донецьку продовжувати викладацьку діяльність та роботу в театрі, Г. Усова звернулася до аташе з питань культури посольства КНР в Україні п. Чао Шіао Юе з проханням дозволити працювати їй певний час у Китаї. Знаючи про успіхи роботи Г. Усової в Донецьку з китайськими студентами, їй запропонували посаду викладача академічного співу в університеті Чжан Цзя Дзе (провінція Хунан), де вона продовжує працювати досі. Приклад педагога Г. Усової в Китаї, діяльність якої тільки розпочинається, яскраво засвідчує всебічну підтримку китайською державою України та окремих її громадян.

Початок XXI ст. позначений не лише значним припливом до Китаю українських педагогів академічного співу, й активізацією гастрольно-концертної діяльності співаків з України. Однією з найяскравіших таких подій, що відбулася в листопаді 2009 р., стало гастрольне турне солістки Одеського національного академічного театру опери та балету, лауреата міжнародних конкурсів Ірини Красиліної. Разом з нею у концертах брав участь талановитий китайський оперний співак, колишній випускник ОНМА ім. А. Нежданової, лауреат Гран-прі міжнародного конкурсу пам'яті Шаляпіна, Лю Бінцянь. Концерти І. Красиліної в Китаї завдяки участі Лю Бінцяня стали першим прикладом спільних виступів українських та китайських виконавців. Це відзначив прес-аташе з культури України в Китаї п. В. Величко [4, с. 12].

З Іриною Красиліною Лю Бінцянь пов'язують роки спільної творчості. У 2000 р. він у числі перших китайських студентів приїхав в Україну вступати до аспірантури ОНМА ім. А. Нежданової. Протягом років навчання постійно відвідував вистави Одеського оперного театру за участю І. Красиліної. Її володіння китайською мовою (чоловіком співачки є лікар з Китаю Дун Хуа [5, с. 4]), спільна захопленість романтичною та веристською італійською оперою стали критерієм поєднання їх естетичних уподобань. Не випадковим виявився вибір

теми дисертаційної роботи Лю Бінцяна “Веризм та його аналогії в музичному мистецтві Європи і Китаю”, присвяченої дослідженню стилістичних критеріїв виконавства, символізації образів Ромео і Джульєтти та їх аналогам у китайській національній опері. У 2015 р. Лю Бінцян захистив дисертацію на пошукування ступеня доктора мистецтвознавства на тему “Музично-історична синхроністичність Китаю та Європи” і нині працює на посаді декана Таяньського університету. Творчі стосунки Красиліної і Лю Бінцяна призвели до створення спільних добровільних концертних турів, здійснених містами України.

Концерти І. Красиліної за участі Лю Бінцяна і концертмейстера С. Тимофєєвої відбулися 6 листопада в Таяньському Будинку культури, 12 листопада – в Шаньдунському Великому театрі м. Цзинань, 20 листопада – у залі Центральної консерваторії в Пекіні [4, с. 12]. До програми концертів увійшли романси П. Чайковського та сцени з опери “Євгеній Онегін”.

Усього відбулося 6 концертів, на яких звучали романси П. Чайковського “Колыбельная песня”, “То было раннею весной”, “Отчего”, “День ли царит” та ін. Лю Бінцян виконав “Благословляю вас, леса”, “Нет, только тот, кто знал свиданья жажду”, “Средь шумного бала” та ін. Особливо було відзначено виконання сцен з опери “Євгеній Онегін”, в яких “слухачів привабили дія, конфлікт, гра і лірика” [4, с. 12]. На завершення концерту І. Красиліна виконала дуже популярну в Китаї пісню “Я люблю тебе, Китай” Чжен Цю Фена, якій втворював увесь зал.

Окрім концертів, І. Красиліна провела 5 майстер-класів: 30 жовтня і 2, 6, 12 та 20 листопада, на яких китайські студенти змогли отримати професійні поради з питань техніки виконання, інтерпретації творів і щоденних вправ для вдосконалення техніки вокалізації [4, с. 12].

Важливу частину гастрольного туру в Китаї для Ірини Красиліної склала туристична програма, під час якої вона ознайомилася з пам’ятками стародавньої китайської культури. Особливе враження на співачку справило відвідання міста Таянь, в якому “імператори століттями намолювали долю Китаю” [5, с. 4], Палацу Конфуція і будинку-музею знаменитого китайського полководця Юй Сяна, дідуся її чоловіка.

Після повернення в Україну співачка в інтерв’ю газеті “Кримські вісті” зазначила, що українці багато чого можуть навчитись у китайців. Зокрема, її вразило, як дієво партія єдина в Китаї – інших просто нема, допомагає своїй молоді, створює умови для розвитку, скеровує навчатися на Захід, багато уваги приділяє поширенню культури спорту і здоров’я. Також співачка виділила характерні ознаки китайських людей, які можуть слугувати прикладом для інших: “Китайський феномен – в їх силі волі, наполегливості, позитивному настрої і мудрості” [5, с. 4].

Отже, наведені приклади діяльності О. Жаровської, Г. Усової та І. Красиліної у Китаї засвідчують якісне поглиблення багатоманітної співпраці китайського та українського народів і збагачення їх культурного потенціалу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ван І. Інтерв’ю з Ольгою Жаровською. – Львів, 29 березня 2015.
2. Договір “Про співпрацю між Львівською національною музичною академією імені М. В. Лисенка та університетом м. Лешан” від 24. 05. 2011. №356.
3. Жаровська О. Л. Особові справи професорсько-викладацького складу (звільненого). – Архів ЛНМА ім. М. Лисенка. – Опис 2о/ос. – Справа № 29. – С. 57.
4. Ін Чен. Концерт Ірини Красиліної і Лю Бінцяна в Центральної консерваторії / Чен Ін // Вечірні новини. – Пекін, 2009. – 20 листопада. – С. 12.
5. Кучмина І. Хочу создать детскую школу оперного искусства / Ирина Кучмина // Крымские известия. – Керчь. – 2010. – 10 марта, № 47 (4491). – 4 с.
6. Мы учим петь каждого // Школа вокального искусства. Преподаватели. – Донецк, 2014. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://shkolavokala.dn.ua/index.php/prepodavateli>.

REFERENCES

1. Wan, I. (2015), Interview with Olga Zharovska, Lviv, March 29, 2015. (in Ukrainian).
2. The agreement “On cooperation between Lviv M. Lysenko National Music Academy and University of Leshan, from 24. 05. 2011, №356. (in Ukrainian).

3. Zharowska, O. L. Business person of the faculty (released), Archive of Lviv M. Lysenko National Music Academy, Des. 2a / person, Case № 29, p. 57, Lviv. (in Ukrainian).
4. In, Chen (2009), Concert Irene Krasylina and Liu Bintsyan in the Central Conservatory, Beijing, (in China).
5. Kuchmina, I. (2010), *Khochu sozdat' detskuyu shkolu opernogo iskusstva* [I want to create a children's school of opera], *Krymskie izvestiya* [Crimean news], Kerch, March 10, № 47 (4491). (in Russian).
6. We learn to sing each (2014), *Shkola vocal'nogo iskusstva. Prepodavateli* [School of vocal art. Teachers], Donetsk, available at: <http://shkolavokala.dn.ua/index.php/prepodavateli>. (in Russian).

УДК 787.6.071(=161.2)(438)“192/193”

Наталія Чернецька

**ДІЯЛЬНІСТЬ ВОЛИНСЬКИХ БАНДУРИСТІВ ЯК ФАКТОР
РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ В МЕЖАХ ПОЛЬСЬКОЇ ДЕРЖАВИ
(20–30 РОКИ ХХ СТОЛІТТЯ)**

У статті висвітлено аспекти діяльності громадських об'єднань культурно-мистецького спрямування у 20–30-х рр. ХХ ст. Досліджено концертно-просвітницьку діяльність волинських бандуристів, вивчено їх репертуар. Наведено факти конструювання та уніфікації інструментів, навчання учнів, функціонування перших ансамблів бандуристів.

Ключові слова: музична культура, бандурне мистецтво, концертна діяльність, бандурист, репертуар, інструмент, ансамбль.

Наталія Чернецкая

**ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ ВОЛЫНСКИХ БАНДУРИСТОВ КАК ФАКТОР
РАЗВИТИЯ УКРАИНСКОЙ КУЛЬТУРЫ В ПРЕДЕЛАХ ПОЛЬСКОГО ГОСУДАРСТВА
(20–30 ГОДЫ ХХ СТОЛЕТИЯ)**

В статье освещены аспекты деятельности общественных объединений культурно-художественного направления в 20–30-х гг. ХХ ст. Исследовано концертно-просветительскую деятельность волынских бандуристов, выучен их репертуар. Наведены факты конструирования и унификации инструментов, учения учеников, функционирования первых ансамблей бандуристов.

Ключевые слова: музыкальная культура, бандурное искусство, концертная деятельность, бандурист, репертуар, инструмент, ансамбль.

Natalia Chernetska

**VOLYN BANDORE PLAYERS' WORK AS A FACTOR
OF UKRAINIAN CULTURE DEVELOPMENT WITHIN THE POLISH STATE
(1920'S–1930'S)**

The study of regional bandore performance in the particular history period is one of the conditions for learning cultural processes in the Volyn region.

It is commonly known that West Volyn became a part of the new Polish state from 1921 to 1939. During these Inter-War twenty years the Polish authorities carried out the anti-Ukrainian